

**ZÁKLADNÁ ŠKOLA MARTINA KUKUČÍNA,
SNP 1199/36, 026 01 DOLNÝ KUBÍN**

Metodický pokyn k prevencii a riešeniu šikanovania žiacov

**v zmysle Smernice MŠ SR č.36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania
žiacov v školách a školských zariadeniach**

V Dolnom Kubíne: 1. september 2018

Obsah

Čl. 1 Úvodné ustanovenia.....	3
Čl. 2 Charakteristika šikanovania a kyberšikanovania.....	3
Čl.3 Šikanovanie ako trestný čin alebo priestupok.....	4
Čl.4 Prevencia šikanovania – stratégia našej školy.....	5
Čl.4 Prevencia šikanovania – stratégia našej školy.....	6
Čl. 5 Postup pri zisťovaní a preverovaní šikanovania.....	7
Čl. 6 Opatrenia na riešenie šikanovania	8
Čl. 7 Spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany	8
Čl. 8 Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.....	9
Čl. 9 Záver	9

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

1. Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona.
2. Ustanovenia tejto smernice o škole sa rovnako vzťahujú aj na školské zariadenie.

Čl. 2

Charakteristika šikanovania a kyberšikanovania

(1) Na účel tejto smernice sa šikanovaním rozumie

- a) správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka alebo
- b) úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

(2) Podstatné znaky šikanovania

- a/ úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
- b/ agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c /prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.

(3) Prejavy šikanovania

a/ v priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním

b/ v nepriamej forme, najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.

(4) Prejavy kyberšikanovania

a/ v priamej forme šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie,

b/ často vyskytuje v spojení s **inými formami** šikanovania.

(5) Najčastejšie znaky kyberšikanovania

a/ sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,

- b/ agresor vystupuje často anonymne,
- c/ útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
- d/ agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
- e /útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
- f/ útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
- g/ agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
- h/ útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
- i/ obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
- j/ obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
- k/ zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.

Čl.3

Šikanovanie ako trestný čin alebo priestupok

(1) a/ môže naplňať skutkovú podstatu trestného činu

b/ priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

(2) Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a/ ublíženia na zdraví,
- b/ obmedzovania osobnej slobody,
- c/ lúpeže,
- d/ vydierania,
- e/ hrubého nátlaku,
- f/ nátlaku,
- g/ porušovania domovej slobody,
- h/ sexuálneho násillia

- i/ sexuálneho zneužívania,
- j/ krádeže,
- k/ neoprávneného užívania cudzej veci,
- l/ poškodzovania cudzej veci,
- m/ nebezpečného vyhrážania sa,
- n/ nebezpečného prenasledovania,
- o/ výroby detskej pornografie,
- p/ rozširovania detskej pornografie,
- q/ prechovávaní detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení,
- r/ ohovárania.

(3) Stíhanie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca za trestný čin

Ak mu je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin

- a/ neprekazenia trestného činu,
- b/ neoznámenia trestného činu,
- c/ ublíženia na zdraví.

Čl. 4

Prevenia šikanovania – stratégia našej školy

1. Zahnúť do výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém

- a/ osobný a sociálny rozvoj,
- b/ mediálna výchova,
- c/ multikultúrna výchova,
- d/ ochrana života a zdravia,
- e/ výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
- f/ výchova k občianstvu,
- g/ boj proti extrémizmu,
- h/ výchova k manželstvu a rodičovstvu a
- i/ súťaží, hier, prednášok , diskusií, tvorivých rozpráv, zážitkových aktivít.

2. Pri realizácii preventívnych činností venovať zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Organizovať najmä systémové a kombinované aktivity.

3. Vopred preveriť navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

4. Priebežne informovať o preventívnych činnostiach školy a oboznámiť s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania

- všetkých žiakov príslušnej školy a ich zákonných zástupcov,

- zamestnancov školy príslušnej školy,

- osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,

- zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

5. Vytvárať pozitívne prostredie v škole.

6. Podporovať prosociálne správanie, vzťahy detí a organizovať na túto tému systémové aktivity.

7. Určiť v školskom poriadku pravidlá:

a/ správania sa vrátane sankcií za ich porušenie,

b/ používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy.

8. Zabezpečiť v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať.

9. Oboznámiť pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania.

10. Zabezpečiť zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú.

11. Určiť v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania,

12. Zabezpečiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov.

13. Spolupracovať s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne.

14. Zapájať do prevencie šikanovania žiacku školskú radu, radu školy a zriaďovateľa.

15. Zostaviť tím zamestnancov školy, ktorý budú navrhovať a zabezpečovať odborný postup pri riešení šikanovania.

Čl. 5

Postup pri zisťovaní a preverovaní šikanovania

1. Zabezpečiť bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí.
2. Zabezpečiť dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie.
3. Vykonávať opatrenia na zabránenie možnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania.
4. Preveriť šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili.
5. Zabezpečiť, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom.
6. Zabezpečiť zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami.
7. Uchovávať dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie.
8. Kontaktovať vo vzťahu k obeti, agresorovi a svedkovi šikanovania
  - zákonných zástupcov,
  - osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
  - zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
  - zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený.
9. Kontaktovať miestne príslušné centrum.
10. Zabezpečiť použitie anonymnej dotazníkovej metódy.
11. Viest' písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania.
12. Zabezpečiť pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov.
13. Ohlásiť príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Čl. 6

Opatrenia na riešenie šikanovania

(1) Pre obeť

- a) odporučiť rodičom obetí, osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadeniam, v ktorom je obeť umiestnená na základe rozhodnutia súdu vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
- b) zabezpečiť skupinový intervenčný program v spolupráci s centrom,
- c) zaistiť bezpečie obeť,
- d) zabezpečiť informovanie a poradenstvo o šikanovaní pre osoby uvedené .

(2) Pre agresorov

- a) odporučiť zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra,
- b) preložiť agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
- c) uložiť opatrenia vo výchove.

(3) Pre pedagogických alebo odborných zamestnancov

- a/ povinnosť šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi
- b/ bezodkladne riešiť a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc.

Čl. 7

Spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany

(1) Povinnosť oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil

- a) šikanovania,
- b) spáchania trestného činu uvedeného.

(2) Povinnosť oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

- a) podozrenie podľa odseku 1,
- b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
- c) opatrenia, ktoré boli prijaté.

Čl. 8

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

- (1) Spolupracovať s rodinou obete a s rodinou agresora.
- (2) Dbať pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
- (3) Odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
- (4) O úkonoch vyhotoviť zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytnúť každej zo zúčastnených osôb.

Čl. 9

Záver

- (1) Zrušuje sa Metodické usmernenie č. 7/2006-R z 28. marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.
- (2) Táto smernica MŠ SR nadobúda účinnosť od 1. septembra 2018, ktorú je potrebné dodržiavať.
- (3) Dôsledne zamedziť akejkoľvek forme násillia, týrania a zneužívania detí a dbať na kriminálnu prevenciu detí.